

Minden bizonnyal sokan ismerik a lakótelepi lottózóból Kovács Gyulánét, aki huszonkét éven át ott dolgozott, ma már nyugdíjas éveit tölti. Ez alkalommal őt kérdeztük: jó napot, mi újság?

10. oldal

Paksi Hírnök

XXXII. évf. 1. szám

ALAPÍTVÁ 1989-BEN

2023. január 13.

Ez történt 2022-ben

Összefoglalók: 4–8., 14–15., 18–19. oldalakon

Fotók: Babai István, Szaftenauer Ferenc, Szép Zsóka, Paks II. Zrt.

Évértékelés és ideai tervek

Milyen éve volt az önkormányzatnak, milyen beruházások valósultak meg, és mi várható 2023-ra? Minderről Szabó Péter polgármester a TelePaks televízió közéleti magazinjában beszélt.

– Az egyre nehezedő gazdasági helyzet ellenére 2022-ben is megvalósulhatott jó néhány beruházás és fejlesztés. Mekkora összeget fordított erre a célra a város?

– A 2022 februárjában elfogadott költségvetésben betervezett beruházások, felújítások mintegy kilencven százalékát sikerült megvalósítani. Ezeknek a munkáknak az összértéke közel hétmilliárd forint volt. Ez szinte minden rekonstrukciót, fejlesztést tartalmaz, az óvodákat érintő felújításoktól kezdve az utcafelújításokon át a több száz milliós beruházásig.

– Ennek az összegnek mekkora része volt önkormányzati forrás, illetve kormányzati támogatás?

– A hétmilliárd forint kicsit több mint fele kormányzati forrás volt, de az önkormányzat is mindig hozzájárult az önrészt. Az elmúlt években a Paks II. beruházás kapcsán fontosnak tartotta a kormány, hogy az atomerőművi blokkok megépítésével párhuzamosan fejleszteni kell a város infrastruktúráját és intézményeit. Remélem, hogy ez a jövőben is így lesz. Süli János minisztersége idején több mint tizenkétfélmilliárd forint érkezett megcímkezve, tehát meghatározott célokra a városnak.

– Milyen fejlesztéseket terveznek 2023-ra?

– Az áthúzódó beruházásokat idén mindenképpen meg kell valósítani, például a Vácika utca meghosszabbítása már megkezdődött. Természetesen arra törekszünk, hogy a 2023-as költségvetés is tartalmazzon új beruházásokat, felújításokat, bár jelen állás szerint nem tudunk fejlesztésekkel számolni. Azonban nagyon optimista vagyok, hiszem, hogy a város anyagi helyzete pozitívan fog változni a jövőben, és módosíthatjuk a költségvetést. Vannak már kész fejlesztési terveink, ha lesz rájuk forrás, akkor elő lehet ezeket venni és megvalósítani.

– Változások léptek életbe január elsejétől a háziorvosi körzeteket érintően. Például a körzetek kialakításánál meghatározott a minimális kártyaszám. Érinti ez a módosítás Paksot?

– Igen, ez városunkat is érinti. Jövő héten egyeztetek a ház- és gyermekorvosokkal a témában. A kártyaszámokból adódóan arra nem kell számítani, hogy körzeteket kell össze-

Fotó: TelePaks

szevonni Pakson, apróbb változások lesznek, de olyanok, amelyek a lakosok ellátását érintik, nem várhatóak.

– A kulturális rendezvények terén gazdag volt a tavalyi év. Mi várható 2023-ban?

– A kulturális területen is változtatni kell annak érdekében, hogy át tudjuk vészelni az energiaválságból adódó nehezebb időszakot. Már hoztunk intézkedéseket, például a képtár épületét bezártuk a fűtési szezon idejére, a múzeum február végéig zárva tart, ahogy a gyermekkönyvtár épülete is. A Csengey Dénes Kulturális Központban megtartják a színházi előadásokat, és továbbra is helyet biztosítanak a tánc- és művészeti egyesületek próbáihoz. A város napját, az augusztus 20-i ünnepsorozatot szűkebb keretek között tartjuk meg, tehát lesznek városi kulturális programok.

– Július elsejét követően a MOL Nyrt. végzi a települési szilárdhulladék begyűjtését és kezelését. Helyi szinten mit jelent ez a változás?

– Ezt a feladatot társulási formában látja el Paks másik hat önkormányzattal együtt. A társulás a MOL-lal köt szerződést, a cég koncesszióban végzi majd ezt a feladatot országos szinten. Ha helyi szinten lesz is változás, olyan most nem látszik, amivel a lakosságnak teendője lenne. A hulladékgazdálkodással kapcsolatban arról tudok beszámolni még, hogy tavasszal a Vertikál Zrt. kiosztja az általa beszerzett új szelektív hulladék-gyűjtő edényeket ingyenesen a lakosságnak. A lakótelepen már kicserélték a nagyobb konténereket újakra.

– Paks nem kapott kormányzati rezsikompensációs támogatást. Miért nem?

– Balla György miniszteri biztossal személyesen egyeztettem arról, hogy milyen támogatásra tartanánk igényt. Mindent megte-

tünk annak érdekében, hogy minél nagyobb energiamegtakarítást érjünk el, az erről szóló anyagot el is küldtük neki. A képtárral, a múzeummal vagy a jégpályával kapcsolatos döntésünk fájó, de ezek eredményeként mintegy 25 százalékos megtakarítást értünk el. A miniszteri biztossal folytatott beszélgetés során kiderült, hogy a döntésben sokat számított az adóerő-képesség. Paksé országosan az első tízbe tartozik. Egy település adóerő-képességét úgy határozzák meg, hogy a befolyt adót elosztják a lakosságszámmal. Ez Paks esetében 231 ezer forint/fő, köszönhetően az MVM Paks Atomerőmű Zrt. iparüzési és építményadójának, ezért tudtunk eddig számos önként vállalt feladatot finanszírozni. Hozzáteszem, hogy ettől még bennünket ugyanúgy érint az energiaválság, az infláció.

– Lát még arra esélyt, hogy mégis kap Paks ilyen célú támogatást?

– 44 milliárd forintot osztottak ki rezsitámogatásként a 10 ezer főnél nagyobb lélekszámú városok között, de még van tartalék, remélem, sikerül támogatást szereznünk. Még kérek személyes egyeztetést a miniszteri biztostól, mindent megteszek annak érdekében, hogy minél több forrást szerezzen Paks számára.

– Milyen évre készül?

– Nagyon szigorú költségvetést dolgoz ki a pénzügyi osztály, ami egyensúlyban lesz. Addig még valószínűleg meg kell hoznunk néhány olyan nehéz döntést, ami szükséges ehhez. Hiszem, hogy az elfogadott költségvetési rendeleten a jövőben tudunk még módosítani pozitív irányban, ahogy ez az elmúlt években is történt. Azon dolgozunk, hogy tudjuk növelni az önkormányzat bevételeit.

Dallos Szilvia

Tisztelt Olvasók!

A TelePaks Médiacentrum Non-profit Kft. égisze alatt működő *Paksi Hírnök* 32. évfolyamának első lapszámában hagyományosan az előző esztendő történéseiből olvashatnak összefoglalókat. Összegyűjtöttük, hogy milyen önkormányzati fejlesztések zajlottak 2022-ben, kiknek a munkáját köszönték meg városi kiüntetésekkel, milyen kulturális események zajlottak a városban, mi történt az atomenergetika területén, és milyen évet zárt a két nagy sportegyesület.

A *Paksi Hírnök* a kezdetektől fogva nemcsak tájékoztató funkcióval bír, hanem közéleti és kulturális szerepet is betölt, emellett Paks kordokumentuma. A nyomtatott lap mellett a telepaks.net honlapunkon és közösségi oldalunkon is megjelennek írásaink. A nyomtatott újság többek között a *Hungaricana* közgyűjteményi portálon is elérhető. Nem volt könnyű a tavalyi év az önkormányzati helyi újság számára sem, de kitartóan azon munkálkodtunk, hogy olvasóink átfogó képet kapjanak arról, mi történik Pakson. A hírek mellett márciusban az *Óvodába hívogató* című mellékletünkkel a családoknak nyújtottunk segítséget az intézményválasztáshoz. Az országgyűlési választások idején bemutattuk a képviselőjelölteket. Állandó helytörténeti és portrészorozatainkban érdekes sorsok és történetek ele-

Fotó: Szép Zsóka

venedtek meg, ilyenek 2023-ban is gazdagítják a *Paksi Hírnök* hasábjait.

Számunkra és a tulajdonos önkormányzat számára is fontos, hogy továbbra is ingyenesen jusson hozzá a lakosság a paksi újsághoz, amit a már megszokott helyeken, üzletekben, intézményekben és az utcai hírlaptartó állványokban találnak majd meg havonta kétszer.

Médiamunkásnak lenni ebben a felgyorsult világban nehéz szolgálat. Állandó rendelkezésre állást kíván, és hatalmas felelősség. Ezért is nagy öröm, amikor visszajelzést kapunk egy-egy cikk kapcsán, vagy témajavaslatokkal keresik meg szerkesztőségünket. Továbbra is számítunk véleményükre, javaslataikra! 2023-ban is tartsanak velünk, keressék, olvassák a *Paksi Hírnököt*.

Dallos Szilvia
főszerkesztő

Aszfaltos út épül a földút helyett

A munkaterület-átadással elkezdődött a Vácika utca építésének harmadik üteme. A beruházásban 933 méteren aszfaltos utat építenek a jelenlegi földút helyén. – Az útvonal kijelölése már megtörtént, hamarosan a munkagépek is megérkeznek – tájékoztatott Németh Zoltán, a kivitelezéssel megbízott R.E.D.-Hungary Zrt. vezérigazgatója. Hozzátette, hogy a tervek szerint 120 napon belül befejeződik a kivitelezés.

Első ütemben 2020-ban zajlott a Vácika utca aszfaltozása, majd a következő szakaszban az utca felső részének korszerűsítési munkálatai fejeződtek be

2022 tavaszán. – 2023-ban teljessé válik a projekt – mondta Szabó Péter, Paks polgármestere, aki kiemelte, hogy több célt szolgál a felújítás: így a lakótelepről is aszfaltozott úton közelíthető majd meg Cseresznyés, és cél a Pollack Mihály utca és a Kishegyi út tehermentesítése. Hozzátette, hogy a tervek szerint a Györkönyi utcától északra kialakul a jövőben egy lakópark, ahova az új út is közlekedési lehetőséget biztosít majd. Az építés ideje alatt forgalomkorlátozásra kell számítani az útszakaszon. A beruházás megközelítőleg 285 millió forint állami támogatásból valósul meg.

-szzs-

Fotó: Szép Zsóka

Paksi Hírnök

Lapunkat rendszeresen
szemléli a megújult

www.observer.hu

Megjelenik kéthetente, 4550 példányban

Kiadja a TelePaks Médiacentrum Nonprofit Kft.

Főszerkesztő: Dallos Szilvia

Szerkesztőség: Paks, Dózsa György út 51-53.

Email: paksihironok@gmail.com

Telefon: 75/830-380

Nyomda: ATOMIX Kft. Nyomdaüzem

Hirdetésfelvétel: paksitv@paks.hu, paksihironok@gmail.com

ISSN 0865-560X

Következő megjelenés: 2023. január 27.

Szolgáltatásunk igénybe vehető: Hétköznap 7:00-22:00 óráig.
Péntek reggel 7:00 órától vasárnap este 22:00 óráig.

+36-30/222-6030, +36-20/320-0822, +36-20/440-7540, +36-70/326-7266

Kedves Utasaink!

Tájékoztatjuk Önöket, hogy Paks két taxitársasága, a **Fix Taxi** és **Trend Taxi** egyesült. Az új nevünk **AtomTaxi**. Bár a név módosult, a minőség változatlan maradt. Városon belül továbbra is **690 Ft-os** áron szállítjuk kedves utasainkat, rendezett, dohányfüstmentes autókban, kulturált megjelenéssel. Vállaljuk szerződéses fuvarok, Tolna megyén túlmutató személyszállítási feladatokat, reptéri transzferek lebonyolítását, illetve társaságunk lehetőséget nyújt reklámfelület bérletére is.

Trendi külső, fix ár!

Keressenek bennünket bizalommal!
Kellemes utazást kívánunk!

f AtomTaxiPaks

Reklámfelület bérletével kapcsolatban:
+36-70/413-7054

Rendkívüli ülést tartott a testület

Rendeletek és alapító okirat módosítása is szerepelt a képviselő-testület január 11-i rendkívüli ülésének napirendjén. Ezek mellett tárgyaltak az önkormányzat Központi Nukleáris Pénzügyi Alapból származó 2023. évi támogatási igényéről és költségtervéről.

Fotó: Szép Zsóka

Rendkívüli ülésen tárgyalta Paks város képviselő-testülete az önkormányzat Központi Nukleáris Pénzügyi Alapból származó 2023. évi támogatási igényét és költségtervét. A grémium úgy döntött, hogy a Társadalmi Ellenőrző, Információs és Településfejlesztési Társuláson (TEIT) keresztül az idei évre közel 109 millió 300 ezer forint támogatási igényt nyújt be. Szabó Péter polgármester a napirend kapcsán arról tájékoztatót, hogy a város évtizedek óta működési célú támogatásként fogadja be a támogatási összeget. Az ülésen szó volt arról is, hogy a jövőben felül kellene vizsgálni a támogatási összeget és amennyiben lehetséges, módosítani azt.

Ingatlanok értékesítéséről is határoztak a képviselők. A Deák Ferenc utca 18., valamint a Petőfi utca 11. szám alatti ingatlanok eladásából több mint ötvenmillió forint bevétele származhat a városnak. Szabó Péter az értékesítés kapcsán megjegyezte, hogy az összeg a jelenlegi gazdasági helyzetben mindenképpen említésre méltó.

A főállású alpolgármester idegennyelv-tudási pótlékának megállapításáról, valamint a pol-

gármester 2023. évre járó szabadságának ütemezéséről és a hivatalban foglalkoztatott köztisztviselők idei illetményalapjáról is döntést hoztak az ülésen.

Mindezek mellett a képviselő-testület döntött a Tehetséges Paksi Fiatalokért Alapítvány alapító okirata, valamint a településszerkezeti terv, illetve a helyi építési szabályzatról szóló rendeletek módosításáról.

– Egy nagyon hosszú, nehéz időszakon mentem keresztül. Most már teljes mértékben jól érzem magam, és szeretném továbbra is segíteni munkámmal a város fejlődését – mondta Ulbert Sándor, a kettes számú választóke-

rület önkormányzati képviselője az ülésen. Mint ismeretes, Ulbert Sándor egészségügyi okok miatt hosszú hónapok óta nem tudott részt venni a képviselő-testületi munkában, most azonban újra elfoglalta helyét a városháza nagytermében. Napirend előtti felszólalásában jelezte, hogy készen áll a feladatai folytatására. Hozzátette, hogy bízik a frakciók további együttműködésében.

A rendkívüli testületi ülésen a képviselők mindegyik napirend esetében egyhangúlag fogadták el a határozati javaslatot. A grémium legközelebb februárban ülésezik.

Lovász Krisztián

Újra kinyitott a posta

Január másodikán újra kinyitott a dunakömlödi hármas számú posta. Mint ismert, 2022. november 12-én a takarékosági intézkedések miatt a Magyar Posta Zrt. számos kisebb hivatalával együtt a dunakömlödi postát is bezárta. A településrész lakói számára nagy problémát jelentett ez a döntés, hiszen így a paksi egyes számú postára kellett bejárniuk intézni az ügyeiket. Spiesz József, a dunakömlödi településrészi önkormányzat elnöke már a bezárást követően felkereste Szabó Pétert, Paks polgármesterét, aki felvette a kapcsolatot a cég nyugat-magyarországi központjával, és igyekezett megoldást talál-

Fotó: Szép Zsóka

ni a problémára. Egyeztetéseket követően a felek megállapodásra jutottak, melynek értelmében Paks város önkormányzata

tizennyolc hónapig a fenntartási költségek felével hozzájárul a dunakömlödi postahivatal működéséhez.

-se-

Javaslatokat várnak

A Tisztos polgár kitüntetésre vár javaslatokat a paksi önkormányzat. A díjat azok elismerésére alapították, akik a város életében jelentős szerepet töltenek be, személyes emberi példamutatásuk és életpályájuk révén a város megbecsült, köztisztelőben álló polgárai, valamint több mint húsz éve Pakson élnek. A kitüntetett személyére paksi lakosok, paksi székhelyű jogi személyek, valamint jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek egyaránt javaslatot tehetnek. A részletes indoklással alátámasztott felterjesztéseket január 16-án 16 óráig várják a Paksi Polgármesteri Hivatalba.

-gy-

H I R D E T M É N Y

Tájékoztatam a lakosságot, valamennyi, a településen székhellyel, telephellyel rendelkező gazdálkodó szervezetet, a Paks Város területén működő civil szervezeteket és a helyben működő egyházakat, hogy Paks Város Önkormányzata Képviselő-testülete a „A településrendezési eszközök módosítása a Kalocsa–Paks térségében építendő új Duna-híd megvalósításához szükséges pótkisajátítás miatt” módosította a településrendezési eszközöket.

A „Kalocsa–Paks térségében építendő új Duna-híd megvalósításához szükséges pótkisajátítás miatti” településrendezési eszközök módosítása az alábbi területeket érinti:

1. módosítással érintett terület: 0151/9 hrsz.
2. módosítással érintett terület: 0134/80 hrsz.
3. módosítással érintett területek: 0124/43 és 0124/45 hrsz.
4. módosítással érintett területek: 0134/66, 0134/69, 0134/73 és 0134/75 hrsz.
5. módosítással érintett területek: 0123/52, 0123/55 és 0123/58 hrsz.

Az új Duna-híd építését a Kormány a 345/2012.(XII.6.) Korm. rendeletben nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű infrastruktúra-beruházásnak minősítette, ezért az eljárás ún. tárgyalásos eljárási rend szerint zajlott. A környezet védelméért felelős szervek nyilatkozataikban a környezeti vizsgálat lefolytatását nem tartották szükségesnek.

Az eljárás részeként lakossági fórum keretében ismertetésre kerültek a tervek, és az érintetteknek lehetőségük volt Partnerként bejelentkezni, észrevételt tenni, véleményt nyilvánítani. Ezt követően az állami főépítész tárgyalást hívott össze az érintett államigazgatási szervek részvételével, akik által megküldött szakmai vélemény alapján az állami főépítész záróvéleményében jóváhagyásra javasolta az önkormányzatnak a módosítást, mely alapján a Képviselő-testület 2022. november 29-én rendkívüli ülésen azt elfogadta.

Paks Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 203/2022. (XI.29.) határozatával módosította a 92/2016.(VIII.17.) határozattal jóváhagyott Településszerkezeti tervet, valamint a 27/2022. (XI.30.) önkormányzati rendelettel módosította a Paks Város Helyi Építési Szabályzatáról szóló 33/2016. (VIII.22.) számú önkormányzati rendeletét és annak mellékletét a Szabályozási Tervet. A jóváhagyott módosítási dokumentáció, valamint a Képviselő-testületi döntések az alábbi linken elérhetők:

[http://ppmh-musz6.govern-soft.hu/Kalocsa-Paks új Duna-híd potkisajatis Jovahagyott dokumentacio](http://ppmh-musz6.govern-soft.hu/Kalocsa-Paks%20uj%20Duna-hid%20potkisajatis%20Jovahagyott%20dokumentacio)

A településrendezési eszközök módosítása 2022. november 30-tól hatályos.

A hatályos településrendezési eszközök egységes szerkezetben Paks város honlapján megtekinthetők.

Paks, 2023. január 13.

Szabó Péter
polgármester

Városi beruházások 2022-ben

Út- és járdafelújítás, parkoló- és támfal-építés, valamint oszkebraprogram is zajlott 2022-ben Pakson. Összefoglalónkban az év legfontosabb önkormányzati beruházásait gyűjtöttük össze.

Fotók: Babai István, Szép Zsóka

A Vácika utca felső szakaszának korszerűsítési munkálatai során 316 méter hosszú földúton épített a R.E.D-Hungary Zrt. hat méter széles utat két réteg aszfaltburkolattal, az egyik oldalon süllyesztett, a másikon pedig kiemelt szegéllyel. Az útszakasz elején, a bal oldali útcsatlakozásra harminc méter hosszán sárrázó burkolatot alakítottak ki. A beruházás 92 millió forint állami támogatásból valósult meg. 2021 év elejétől elektromos autóbusszokkal biztosítja a helyi közösségi közlekedést a paksi önkormányzat saját feladatellátásban. A projektben 1,7 milliárd forint IKOP-os forrásból vásároltak tíz új elektromos járművet, és a töltőállomások is elkészültek. 2022-ben zárult le a buszok szervizcsarnokának és a Paksi Közlekedési Kft. irodaépületének kialakítása is mintegy 300 millió forintból, a PIP Közép-Duna Menti Térségfejlesztési Non-profit Kft. által nyújtott támogatásból. A létesítményt március 3-án adták át ünnepélyes keretek között.

Megvalósult a dunakömlödi temető csapadékvíz-elvezetésének átalakítását célzó beruházás. A temető területére folyó csapadékvíz most már egy zárt, föld alatti csatornán keresztül a Vörösmalmi-árokba folyik. A kivitelező a DC Dunakom Zrt. volt, a projekt költsége valamivel több mint nettó egymillió forint.

Új kerítést kapott a Paksi Benedek Elek Óvoda Kishegyi úti tagóvodája a volt vásárcsarnok és a Kishegyi út felőli oldalakon. A régi kerítés helyére 3D táblás kerítést építettek 30 centiméter magas betonlábazattal, a meglévő kapuk közé odaillő, antikolt hatású, rácsozott kerítéselemet építettek be. A 271 méter hosszú kerítés kivitelezője a DC Dunakom Zrt. volt, a projekt költsége közel nettó 10 millió 400 ezer forint, amit az önkormányzat biztosított.

A TECHNO-GÁZ Kft. kivitelezésében elkészült a 4 bar-os középnyomású gázvezeték kiváltását célzó munka. A projekt két részből állt, az első a gáznyomásszabályzó és a hozzá tartozó 22 bar-os acélvezeték megvalósítása volt, a második pedig ehhez kapcsolódóan egy 4 bar-os polietilén gázvezeték kiváltásáról szólt, ami Paks gázellátását biztosítja. A második ütemben 1619,3 méter gázvezetékét építettek ki, illetve 2018,3 méter régi gázvezetékét bontottak el. A 4 bar-os gázvezeték kiváltására a Pollack Mihály utcai lakóterület kialakítása miatt volt szükség. Az önkormányzati beruházás értéke bruttó 110 millió forint volt.

Lezárult a Táncsics Mihály utcai út- és járdafelújítási projekt. A beruházás két ütemben zajlott, az elsőben a parkoló, a másodikban pedig a járda újult meg. A kivitelezés során a parkolóban lévő utat leaszfaltozták, és mindkét oldalán süllyesztett szegélyt építettek. A járda a Dózsa György úttól az autóbusz-pályaudvarig megújult, térkő burkolatot kapott, csakúgy mint a parkolók, amelyeknél kiemelt és süllyesztett szegélyeket építettek. A munkálatoknak betonfolyóka-átépítés, víznyelőrács- és aknafedlapcsere is része volt. A beruházásból már 2021 decemberében elkészült a Táncsics Mihály utca 6. és 16. számok előtti parkoló átépítése, és a járda melletti közvilágítás kiépítése. A közel 150 millió forint értékű beruházáshoz szükséges forrás nagyobb részét belügyminisztériumi támogatásból biztosították, közel 39 millió forintot pedig a város költségvetéséből.

Átadták a Tolnai út és a Kölesdi út kereszteződésében kialakított gyalogátkelőhelyet. A beruházás közel nettó 21 millió forintba került. A munkálatok során egyebek között járdakapcsolatokat, kiemelt szegélyes járdaszívet alakítottak ki, biztosították a gyalogátkelőhelyek megvilágítását, és átépítették a csapadékvíz-elvezető árkot.

➔ Elkészült a Kápolna utca körforgalom és Zsíros köz közötti szakaszának felújítása, a műszaki átadás-átvételt áprilisban tartották. A közel nettó 19 millió forint értékű beruházásban új aszfaltburkolatot kapott az útszakasz, valamint a bölcsőde felőli oldalon térkő burkolatot a járda.

Teljes egészében felújították a Paksi Benedek Elek Óvoda Hétszínvirág tagóvodájában a melegítőkonyhát. A közel 50 millió forint értékű projektben megújult a fűtésrendszer, a vízvezetékrendszer, a szennyvízrendszer és a villamoshálózat, végeztek hőszigetelést, vízszigetelést, a burkolatok is megújultak, valamint új, energiatakarékos berendezések vannak a helyiségben. Átalakításokat is végeztek, kettéválasztották a helyiséget tálaló-, illetve mosogatórészre, valamint kicserélték és áthelyezték az ételliftet.

Megtörtént a Gábor Áron utca felújítása, 322 méter hosszú és 5,5 méter széles betonút aszfaltozását végezte el a kivitelező, és kiemelt szegélyt is épített. Az utca mindkét oldalán átépítették a járdát, valamint a gyalogos- és gépkocsibejárókat, térkő burkolatot tettek le, illetve rendezték a zöldfelületet. A beruházás értéke mintegy nettó 97 millió forint.

Felújították a Kálvária utcában, illetve az Öreghegy utca 2–10. szám közötti szakaszon az utat, a járdákat, a temető melletti parkolót, valamint kicserélték az ivóvíz-gércvezetékét és házi bekötéseket, illetve a Vas közben térkő burkolatot kapott a közlekedési felület. Ezzel lezárult a Paks belterületi utak és járdák felújítása elnevezésű projekt, amely tartalmazta a Gábor Áron utca és a Kápolna utca körforgalom és Zsíros köz közötti szakaszának rekonstrukcióját is. A három munka összesen közel 294 millió 746 ezer forintba került, és útfelújítás jogcímen kapott kormányzati támogatást.

tással valósult meg. A kivitelező a SÉD-Gép Kft. volt.

Immár mesés szép falfestmény díszíti a Paksi Napsugár Óvoda dunakömlödi tagóvodájának udvarán 2021-ben emelt támfalat. A szürke felületre került falfestményen Paks és Dunakömlőd tájai, jellegzetességei jelennek meg, színei pedig balról jobbra haladva az évszakokat szimbolizálják. A falfestményt a részönkormányzati keret terhére rendelték meg, az alkotó a dunai városi InkSane Colors volt.

Felkerüljön az ország turisztikai térképére a Déli Dunakanyar, és mások is megismerjék a térség természeti, kulturális és gasztronómiai értékeit. Ez volt annak a mintegy 300 millió forint összértékű fejlesztésnek a célja, amelynek a záróeseményét tavaly tartották. A pályázatot a Tudással a Jövőért Közhasznú Alapítvány vezette konzorcium nyerte a terület- és településfejlesztési operatív programban (TOP). A projektben Paks, Bölcske, Dunaföldvár és Madocsa vett részt, a településeken több beruházás valósult meg az elmúlt években.

Paks-Dunakömlődön egy kerékpáros-pihenőt hoztak létre, valamint Lussonium területén történt turisztikai célú fejlesztés egy római kori játszótér és egy fűszerkert létrehozásával.

Teljesen megújult a járda az Építők útja keleti oldalán 470 méter hosszban. A közel nettó 56 millió forint értékű beruházáshoz szükséges forrást részben a Belügyminisztérium önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések támogatása keretében nyújtott forrásból, részben a város költségvetéséből biztosították. A kivitelezés során térkövet tettek le, megújult a járda alatt a közművek egy része, és védőcsöveket helyeztek el, hogy további fejlesztések esetén ne kelljen burkolatot bontani. A munkálatoknak része volt a kapubejárók csatlakozásának kialakítása, a járdát határoló kiemelt út- és járdaszegély átépítése, valamint a kiemelt szegély melletti aszfaltburkolat helyreállítása és a kerti szegély menti padka rendezése is.

Több okos-gyalogátkelőket építettek ki a városban SafeCross rendszerrel. Elsőként a Gagarin utcában, majd a Szentháromság téren, a Paksi Benedek Elek Óvoda Mesevár tagóvodája, illetve a Kishegyi úti tagóvoda előtt, a Paksi Gyógyászati Központ szomszédságában, a Tolnai út és Liget utcák kereszteződésében, a Paksi Vak Bottyán Gimnázium előtt, valamint a Paksi Rendőrkapitányság és a városháza között. Az átalakított gyalogátkelő kiválasztásánál fő szempont volt, hogy mennyire forgalmas az adott hely, illetve van-e a közelben közintézmény, elsősorban oktatási-nevelési intézmény. A 2022-es okoszebraprogramra mintegy 30 millió forintot fordított a város.

Kohl Gyöngyi

Őket tüntették ki 2022-ben

A mindenkori paksi képviselő-testület által alapított díjak adományozásáról évente vagy két-évente döntenek a beérkezett javaslatok alapján. 2022-ben nyolc féle elismerést adtak át tizenkét díjazottnak. A kitüntetések átadásakor elhangzott méltatásokból, a díjazottak gondolataiból idézve tekintünk vissza ezekre az ünnepi pillanatokra.

Pétersz Mária Paks Kultúrájáért díjat kapott. A népművelő, könyvtáros, pedagógus a kulturális élet számos területén bizonyította elhivatottságát, hozzáértését, segítőkészségét. Szakmai pályafutása során mindvégig a művelődés területén dolgozott, emellett publikált a *Paksi Tükörben*, szerkesztette a Deák Ferenc általános iskola sulilapját, valamint évkönyvét, és Magyar Anita: *Majd én megmondom a tutit!* című verskötetét is. A városi könyvtár egykori igazgatója, Herczeg Ágnes hagyatékából összeállított *Paksi ragadványnevek* című dolgozatot Gutai Istvánnal közösen jegyzik. Kölcsény Ferenc szavaival kívánt jó egészséget, sikereket, élményeket, sok emléket mindenkinek, dolgozon bárhol, a kultúra bármely területén, vagy töltsen éppen nyugdíjas éveit: „Az élet fő célja – tett; s tenni magában vagy másokkal együtt senkinek nem lehetetlen. Tehát tegy!”

Bunkóczi András szintén Paks Kultúrájáért díjat kapott. – Nagy megtiszteltetés, hogy Paks és Dunakömlőd megjelent lakosai előtt vehettem át ezt a díjat – mondta. Ahogy a méltatásban elhangzott, Bunkóczi András kultúráért

tett önzetlen, szabadidőben végzett munkássága a munkahelyén kezdődött a karbantartói sportnap rendszeres megszervezésével. Néhány évvel ezelőtt elindította a Petőfi-túrákat Sárszentlőrinc-re és Borjádra. A Paksi Sárgödör téri Présháztulajdonosok Egyesületében folyamatosan közreműködik a paksi sillerborhoz kapcsolódó rendezvények lebonyolításában. Megalkototta a Siller Nótakört, és elkészítette a nótakör imázsfilmjét, valamint javaslatára hagyományörző nagy nótakönyv készült. Kulturális és várostörténeti, valamint sportvetélkedőt szervezett középiskolásoknak éves váltásban, és a szabadtéri komolyzenei estek szervezője.

Gutai Istvánné a Tisztes polgár kitüntetés díjazottja. – A boldogság megtalálható ott, ahol egyszerűen nap nap után és hűségesen jelen vagyunk a nekünk kijelölt helyen. Ahol igent mondunk nevetve és énekelve, feltétlenül igent mondunk arra, amire meghívást kaptunk. Ez minden neurózis ellenszere, úgy is mondhatnám, hogy a boldog élet titka. Ezt adom át most örökségül azoknak, akik elfogadják tőlem – mondta Gutai Istvánné nyu-

galmazott könyvtáros a kitüntetés átvétele után. A szombathelyi főiskolai éveket követően Cell-dömölkön dolgozott, majd 1978-tól nyugállományba vonulásáig a – mai nevén – Csengey Dénes Kulturális Központban. A város és az intézmények határon túli magyar kapcsolatainak ma is lelkes szervezője. A Katolikus Karitászbán adományokat közvetít, a KÉSZ paksi csoportjában aktív szerepet tölt be.

Dr. Serdültné Benke Éva nyugalmazott pedagógus szintén a Tisztes polgár kitüntetés díjazottja. – Én székely származású vagyok mindkét részről, itt, Pakson nagyon jól érzem magam. A férjemmel 56 éve élünk együtt, a fiunk is itt van velünk, azt kell, mondjam, boldog ember vagyok, és ezt a városnak is köszönhetem – mondta a kitüntetés átvételét követően. Dr. Serdültné Benke Éva munkásságát, életét mindig áthatotta a magyar nyelv és kultúra szeretete. Környezetének, számos paksi barátjának mindig felhívta a figyelmét az erdélyi magyar kultúra múltján és jelenén keresztül a gyökerek, az anyanyelv és a nemzet szeretetére, melyet magával hozott Erdélyből. Elmondta például, hogy 1990 januárjában igyekezett adományokkal visszatérni felnevelő városába, Marosvásárhelyre, majd a fekete március idején ESZI-s kollégáival áthoztak 25 diákot látogatónak Paksra.

Gaszner Róbert vehette át a Paks Közbiztonságáért kitüntetését. – Hatalmas elismerés számomra ez a díj. Köszönöm a képviselő-testületnek, a vezető-

imnek, a beosztottjaimnak, akik a hivatásom gyakorlása során mindvégig segítettek a munkámat, és a családomnak a rengeteg támogatást. Ajánlom ezt a díjat mindazon bajtársaimnak, akikkel az elmúlt huszonegy év során együtt szolgálhattam – fogalmazott. 2007. január 1-jén kezdte meg hivatásos tűzoltói pályafutását Paks Város Hivatásos Önkormányzati Tűzoltóságánál beosztott tűzoltóként. 2009. április 1-jétől szolgálatparancsnok, majd 2010. július 1-jétől a Tűzoltási és Műszaki Mentési Osztály vezetője lett. Mostani beosztását 2012. április 1-től tölti be. Javaslati, döntései jelentős mértékben hozzájárultak a Paksi Hivatásos Tűzoltóparancsnokság fejlődéséhez.

Haraszti Zsolt, a Paksi FC ügyvezetője kapta a Paks Város Sportjáért díjat. 1988-ban lett a Paksi Sportegyesület igazgató-játékosa. Sérülések miatt 1990-ben fel kellett hagynia a sportolói pályafutással, technikai vezetőként dolgozott, majd az ASE–PSE közös labdarúgó-szakosztály edzője lett, később az ASE utánpótláscsapat vezetője. Vezetése alatt a felnőttcsapat az NB III.-ból feljutott az NB II.-be. ➔

➡ Az egyik ügyvezetője lett a 2005-ben alakult Paksi Futball Klub Kft.-nek. Irányításával a felnőttcsapat megnyerte az NB II.-es bajnokságot, kivívtá az NB I.-es tagságot. Évek óta az MLSZ NB I.-es bizottságának tagja, 2020 óta elnöke. A Paksi FC-vel ügyvezetőként elért eredményei: 2006 NB II. első hely, 2010 Liga Kupa második hely, 2011 NB I. második hely, 2011 Liga Kupa első hely, 2011 Európa Liga 3. kör, 2011 Pro Urbe díj a Paksi FC-vel.

Klopsikné Somorjai Mária Gyermekünkért díjat vehetett át. A Paksi Deák Ferenc Általános Iskola intézményvezető-helyettese, testnevelő tanár; azt mondta, hogy még nagyon sokan megérdemelnék ezt a díjat, de sajnos nem sok ember kaphatja meg, úgyhogy külön öröm számára, hogy rá gondoltak, és a negyvenéves munkáját így elismerik. Pedagógiai munkássága egykori iskolájában, a tolnai II. számú Általános Iskolában kezdődött, majd a faddi iskolában folytatódott, aztán három év múltán, 1992. október 12-én a Paksi Deák Ferenc Általános Iskola tantestületének tagja lett. Az empatikus, másokért önzetlenül tenni akaró szakember nevéhez testnevelést tanító pedagógusként számos versenyeredmény és több, immár hagyománnyá vált iskolai program megvalósítása, megszervezése fűződik.

Árokszállási Eszter, a Paksi Vak Bottyán Gimnázium matematika-fizika szakos tanára is Gyermekünkért díjat kapott. Azt mondta: Hálát adok Istennek, hogy adott elég erőt, kitartást, türelmet ehhez a munkához, mert ahogy haladtunk előre, egyre nehezebbé vált a helyzetünk, és mégis kitartottunk és kí-

sértük a gyerekeket az útkon, úgyhogy elég nehéz pálya, de fel-emelő. Pedagógus pályafutását Mezőberényben kezdte, majd a paksi Energetikai Szakközépiskolában folytatta, aztán 2001-től a Vak Bottyán gimnázium tanára lett. Munkássága alatt mindvégig a legfontosabb céljának tekintette, hogy a szaktárgyait minden diákhoz közel vigye, megértesse, megszerettesse. Magyarországon egyedülként kétszer nyerte el az Ericsson-díjat, és többször elnyerte a Tehetséges Paksi Fiatalokért Alapítvány tanári díját.

Péterné Iker Ivett, a Paksi Polgármesteri Hivatal Humán Osztályának vezetője vehette át a Deák Ferenc-díjat. A Paksi Vak Bottyán Gimnáziumban tanított, majd 2003-ban az akkor létrehozott önálló oktatási és kulturális osztályon folytatta szakmai pályafutását, majd a Paksi Tankerület élére került. 2016 júliusától ismét a Paksi Polgármesteri Hivatal közalkalmazottjaként tevékenykedik, 2018-tól vezeti a humán osztályt. Azt mondta, hogy mindig olyan feladatok találtak meg a munkája során, amelyeket nem lehetett rutinszerűen elvégezni, hanem megoldást kellett keresni rájuk. Hozzátette, ahhoz hogy ebben a munkában ennyire intenzíven tudjon valaki helytállni, ahhoz nagyon kell a háttérország, egy igazán meg-

értő társ, egy család. Köszönetet mondott azoknak is, akik vele dolgoztak, és segítettek abban, hogy sikeres lehessen a munkájában.

Dr. Felföldi Ferenc, a Paksi Gyógyászati Központ gasztroenterológia szakrendelésének vezetője vehette át a Pongrácz Sándor-díjat. A Pécsi Tudományegyetemen diplomázott, később

szakvizsgázott, aztán adjunktusi, majd főorvosi kinevezést kapott. Húsz év kórházi munka után jött 2017-ben Paksra. Egy magas színvonalú, dinamikus és viszonylag rövid előjegyzési idővel működő szakrendelés felépítése volt a célja, amit sikerült megvalósítani. Úgy gondolja, az orvosi hivatásban fontos a kiemelkedő szaktudás mellett a megfelelő szakmai alázat, amivel kapcsolatban elmondta, hogy minden szakmában van fejlődés, van hova tovább, és aki ezt nem hajlandó elismerni, az gátja a fejlődésnek. Arról is beszélt, hogy számára nagy eredmény a semmiből felépített paksi szakrendelés, de a legnagyobb sikernek a betegektől kapott hálát és dicséretet tartja, ami egy orvos számára a legtöbbet jelenti.

Pupp Réka, az Atomerőmű Sportegyesület sportolója Pro Urbe kitüntetést kapott. A Bezerédj általános iskolában ismerte meg a dzsúdó sportágat. Minden

korosztályban megnyerte a magyar bajnokságot, majd 16 évesen berobbant a nemzetközi élmezőnybe is, amikor ifjúságiként saját korosztályában és egyvel feljebb, a juniorok között is Európa-bajnoki bronzérmert szerzett. Utánpótláséveit egy európai ifjúsági olimpiai és egy junior Európa-bajnoki aranyérmével megkoronázva lépett a felnőttek közé, ahol egy súlycsoportváltást követően Eb-bronzérmével gazdagította éremkollekcióját. Kijutott a tokiói olimpiára, ahol az előkelő ötödik helyet szerezte meg. A díj átvételekor a súlycsoportjában jegyzett 230 versenyző között ő vezette a világranglistát. Az élsport mellett a Pécsi Tudományegyetemen tanul.

Dr. Bodnár Imre, a Paksi Gyógyászati Központ főigazgatója is Pro Urbe díjat kapott. 2004. január 1-jétől Paks Város Rendelőintézetének kardiológiai szakrendelését vezeti, 2010. február 1-jétől Paks Város Rendelőintézetének igazgatója, 2013. október 1-jétől pedig a Paksi Gyógyászati Központ főigazgatója. Mindent megtett azért, hogy folyamatosan emelkedjen a betegellátás színvonala. Bővítették a gyógyászati központot, beindították a gyógyfürdőrészelet, felújításokat végeztek a városi rendelőintézetekben. Fejlesztési tevékenysége során előrelépések történtek az ultrahangos, az endoszkópos és a röntgendiagnosztikai, valamint a laboratóriumi vizsgálatok területén. A pandémia alatti tevékenysége elismeréseként Tolna Megye Védelméért emlékérem kitüntetésben részesült, elismerve ezzel a munkatársak helytállását is.

Kohl Gyöngyi

Fotók: Babai István, Szép Zsóka

Az atomenergetikában történt

Energiafogyasztási rekordokkal kezdődött a 2022-es esztendő. Január 25-én 7396 MW volt a rendszerterhelés, ez 35 MW-tal haladta meg a 2021. december 9-én mért csúcst. A Paksi Atomerőmű termelése az adott időpontban 2052 MW volt, az import pedig 2854 MW. A januári tartós hideg havi rekordot is hozott, soha nem fogyasztottunk még annyi – 4470,9 GWh – villamosenergiát Magyarországon egy hónap alatt, mint 2022 januárjában.

Februárban közös évértékelőt tartott az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. és a Paks II. Zrt. a TelePaks televízió *Szinergia* című magazinjában. A műsorban elhangzott, hogy a Paksi Atomerőmű 2021-ben is a hazai energiaellátás megbízható pillére volt, illetve a Paks II. projektben jelentős lépések történtek a két cég közös célja, a nukleáris kapacitás hosszú távú fenntartása érdekében.

Májusban megalakult az új kormány. Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszterhez került a paksi atomerőmű két új blokkjának tervezése, megépítése és üzembe helyezése, Süli János korábbi tárca nélküli miniszter pedig államtitkárként folytatta a munkáját szeptemberi távozásáig. Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter május 5-én találkozott Alekszej Lihacsovval, a Roszatom vezérigazgatójával, amit követően azt mondta, hogy Magyarország nemzetgazdasági és nemzetbiztonsági érdeke a paksi atomerőmű két új blokkjának megépítése, a Roszatom pedig képes a beruházás végrehajtására. A miniszter parlamenti meghallgatásán hangsúlyozta, hogy cél a beruházás felgyorsítása.

Május-júniusban egy sor fontos engedélyt kapott meg a Paks II. projekt: az Országos Atomenergia Hivatal május 26-án kiadta az új paksi blokkok létesítéséhez szükséges részalépítési engedélyt, június 10-én építési engedélyt adott a paksi atomerőmű 5. és 6. blokk létesítéséhez szükséges talajszilárdítás kivitelezéséhez,

Fotók: Babai István/archív (fent), Paks II. Zrt./archív (lent)

június 30-án pedig kiadta az olvadékcspadák gyártási engedélyt.

Július 6-án a teljes atomenergia-ágazat számára kedvező döntés született: az Európai Parlament fenntartható energiaforrásnak minősítette az atomenergiát. Az ezt magában foglaló rendelet 2023. január 1-én lépett életbe.

A kormány július 13-án jelentette be a gázváltás okán, hogy kezdeményezi a paksi atomerőmű üzemidejének további meghosszabbítását, az erre vonatkozó javaslatot novemberben nyújtotta be Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, hivatkozva a más atomerőművekben már végrehajtott üzemidő-hosszabbítási tapasztalatokra, illetve a VVER technológia robusztus tervezési-gyártási alapjaira. Tekintettel ezekre újabb húszéves üzemidő-hosszabbítás lehetőségét vizsgálják meg.

Augusztus 25-én megkapta a Paks II. projekt az eddigi legkomplexebb engedélyezési eljárást lezáró létesítési engedélyt. Az engedély kiadásával a projekt második, kivitelezési fázisába történő átlépéséhez szükséges legfonto-

sabb előfeltétel teljesült. Másnap elkezdődött az 5. blokk területén a mínusz öt méterig terjedő talajkiemelés. A nyár utolsó napjaiban érkezett meg a hatóságtól az 5. blokki reaktor-épület és a nukleáris sziget hat épületének építési engedélye.

Szeptember 1-jétől Jáklai Gergely vezeti a Paks II. Atomerőmű Zrt.-t elnök-vezérigazgatóként, és a cég menedzsmentjébe új vezetők érkeztek.

Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter október első napjaiban jelentette be, hogy újabb fontos állomásokhoz érkezett a Paks II. projekt, megkezdődött az atomerőművek szíveként is emlegetett reaktortartályok gyártása. Orbán Viktor miniszterelnök november közepén jelentette be, hogy új energiaügyi tárca alakul, mivel a háború és a szankciók új helyzetet teremtettek az energetika terén. Az új Energiaügyi Minisztérium vezetésére a kormányfő Lantos Csabát kérte fel. A jelenlegi energiaválságban megnőtt annak jelentősége, hogy melyik ország tudja előállítani a maga által felhasznált villamosenergia nagy részét. Magyarországon a paksi atomerőmű a villamosenergia-termelés felét és a fogyasztás harmadát adja.

Az év során kialakult energiakrizis felértékelte az atomenergia szerepét. Egyre több ország fontolgatja új atomerőmű építését. Az orosz-ukrán konfliktus nyomán született szankciók is a figyelem középpontjába kerültek, de a 2022 decemberében elfogadott kilencedik szankciós csomagba nem került bele az orosz nukleáris iparral szembeni, a paksi atomerőmű üzemanyagellátását és a Paks II. projekt előrehaladását gátló szankció sem.

-ph-

Fotó: Szaffenauer Ferenc

Jó napot, mi újság?

Kovács Gyuláné

Beszélgetésünk idején szinte napra pontosan egy év telt el azóta, hogy Kovács Gyuláné Margó negyven év munkaviszony után nyugdíjba ment. Egy pillanat alatt alkalmazkodott az új élethelyzethez. Kifejezetten élvezi, hogy néha még lustálkodni is van ideje, és bepótolhat olyan dolgokat, amikre eddig nem futotta az idejéből.

A lakótelepi lottózóból minden bizonnyal sokan ismerik Kovács Gyulánét, hiszen huszonkét éven át dolgozott ott. Margó paksi lány, igazi lokálpatrióta, és mint megjegyzi, olyan honvágyas, hogy nem is vágyott, nem is vágyik el a városból. Ha élni nem is szeretne máshol, az utazást kedveli: férjével szívesen fedi fel a világ számukra elér-

hető országait, tájait. Rövidesen a férje is nyugdíjba megy, így még inkább hódolhatnak közös szenvedélyüknek. Tavaly is voltak emlékezetes nyaralásaik, és sikerült megvalósítani a bakancslistáról az úszást delfinekkal és a parasailinget (víziejtőernyőzés), de maradtak még tervek. Az országokat illetően most Zanzibár került a fókuszba, de mint Margó hozzáfűzi: mit nem adna két darts világbajnokságra szóló jegyért, ami régi vágya, de egyelőre elérhetetlennek tűnik számukra, hiszen a jegyek pillanatok alatt elkelnek.

A kisebb léptékű tervek között szerepel, hogy folytatja a néhány éve elkezdett orosz tanulást, és sokat olvas. – Ha elolvasom az összes könyvet, amit felhalmoztam, örökké fogok élni – fogal-

maz nevetve. S még azt hozzáteszi: imádja, hogy szabadon gazdálkodik immár az idejével, nem kell rohannia, és akár lustálkodhat is. Amit nehéz elhinni róla, hiszen roppant energikus, aktív és láthatóan nem az a sarokban meghúzódó típus.

Talpraesettségére korán szükség volt, hiszen ahogy kikerült az iskolából, üzemvezető lett a paksi kenyérgyárban. Margó eredeti szakmája ugyanis pék, ahogy a ma már dozimetrikusként dolgozó férjéé is, akivel a kaposvári iskolában ismerték meg egymást. – Hűséges típus vagyok, ha lenne még kenyérgyár, biztosan ott dolgoznék – árulja el. A gyár azonban megszűnt, és neki bele kellett kóstitnia a munkanélküliség keserű kenyerébe is. Ebből a hullámvölgyből az akkor még virágzó videoté-

kából érkező állásajánlat segítségével sikerült kilábalnia. Ott kezdett sorsjegyekkel foglalkozni, s az ott szerzett tapasztalat jelentett számára jó ajánlólevelet a Szerencsejáték Zrt.-hez. Az ott eltöltött bő két évtized alatt sok mindent látott, nagy boldogságot és gyors visszatesztet is. A jelentősebb nyeremények átadása mindig örömmel töltötte el. Habár sokan kívánnak sok szerencsét szeretteiknek az új esztendő elején, nem jellemző, hogy ilyenkor felledülne a játékkedv. Ez Margó tapasztalatai szerint akkor emelkedik jelentősen, ha 13-a péntekre esik, és ha felhalmozódik a nyeremény.

Hogy neki mi a viszonya a szerencsééhez? Mint mondja, ha a játékra értjük, igazán nagy nyereménye soha nem volt, ami persze nem szegte kedvét, „megfertőződött” a munkahelyén, ma is rendszeresen játszik. Ha az életre értjük, akkor szavai szerint nézőpont kérdése, hiszen rövidesen a negyvenedik házassági évfordulójukat ünneplik békében, egészségben. De ha azt nézzük, hogy hatalmas megpróbáltatás elé állította őket a sors, biztosan nem a szerencse jut az eszünkbe: nagyobbik lányuk, Linda ugyanis élete végéig gondoskodást igényel, önálló életre nem képes. A gyásznak, amivel az jár, ha az embernek fogyatékkal élő gyermeke van, minden szakaszt megélték. Rendkívül hálás a férjének, aki nem futamodott meg ettől a kihívástól, amivel Margó szerint a férfiak sokkal kevésbé tudnak megbirkózni, mint a nők, és szintén hálás a Nyitnikék fogyatékkal élők nappali ellátója gondozóinak az áldozatos munkájukért. Leghőbb vágya, hogy az ő életükön túli időre gondoskodjanak Lindáról. Kisebbik lányuk, Noémi rövid kitérő után visszatért családjával Paksra, ami szülei számára rendkívüli öröm, így sok időt tölthetnek unokájukkal, Sárival, aki lassan két éve aranyozza be az életüket.

Szabó Vanda

Huszonöt éve kertbarátok

Alapításának 25. évfordulóját ünnepelte a Paksi Kertbarátok Egyesülete 2022-ben. A jubileum apropóján Nyiratiné Nász Rózsával, a civil szervezet elnökével beszélgettünk.

– Hogyan ünnepelték a jubileumot?

– Ahol csak tudtuk, megjelenítettük az évfordulót, így például a Város napján mutattuk be jubileumi fotótablóinkat, amelyeken megelevenedik egyesületünk eddigi története, illetve a szabadtéri tökkompozícióinkban is jeleztük, hogy negyed évszázadosak lettünk. Ténylegesen a novemberi klubestünkön ünnepeltük meg a születésnapot, de az év utolsó találkozóját is áthatotta az ünnep. Erre az alkalomra készítettünk minden kertbarát-nak egy-egy tollat, amire rákerült egyesületünk logója és a mottónk: Kertészkedj, ültess fát, virágot, és bízz a jövőben! Az év lezárásaként egynapos adventi túrát tettünk Tolna megyében, jártunk a gyönki mézeskalács-kiállításán, Stekli Zsuzsa bonyhádi tárlatán és a váraljai Mikulás-házban.

– Hogyan alakult meg annak idején az egyesület?

– Pupp Józsefné nevéhez fűződik az alapítás, aki húsz éven át vezette is az egyesületet, tőle vettem át a stafétabotot. Barátok, munkatársak, ismerősök körében toborzott a kertészet iránt érdeklődő embereket. 1997 nyarán tizenegy fővel alakult meg a Paksi Kertbarátok Egyesülete, amely az induló év végére már több mint negyven tagot számlált.

– A taglétszámot tekintve most hogy áll az egyesület?

– Jelenleg ötven tagja van az egyesületünknek, tehát e tekintetben elégedettek lehetünk. Viszont szeretnénk, ha sikerülne a sorainkba csábítani az ifjabb korosztályokból is kertbarátokat. Azt tapasztaljuk, hogy aki nem hozza magával a családból a kertészkedés szeretetét, azt nagyon nehéz rávenni, hogy belevágjon, pedig érdemes. Ugyanakkor a mai rohanó világban nincs sok szabadideje a családoknak, egy szép kert kialakítása, gondozása pedig sok munkát, időt igényel. Talán ezért is, talán divatból is van egyre több udvaron kert helyett térkő burkolat, de reményre ad okot, hogy azért látunk még szép, virágos, fás, bokros kerteket.

– Mitől maradt meg ilyen hosszú időn át az egyesület? Mi ennek a titka?

– Elsősorban a közös érdeklődés, a közös cél tart bennünket össze. Az egyesületünk 2010-ben elsőként kapta meg az önkormányzat által alapított Környezetünkért díjat. Az elis-

Fotó: Babai István/archív

merés átvételekor Pupp Józsefné Rózsika azt mondta: „Mindig a lelkesedés és a tenni akaráss vitte előre a társaságot. Mindannyian a szép, kulturált környezetet szerető emberek vagyunk. Azért dolgozunk, hogy Paks ilyen legyen.” Ez az eltelt évek alatt mit sem változott.

– Nagyon tevékeny az egyesület, házon belüli és azon kívül egyaránt. Milyen munkát végeztek eddigi működésük során?

– Az első években a fő tevékenységünk parkok gondozása és közterületek virágosítása volt. Emlékeztet, amikor 2001-ben megnyerte Paks a Virágos Magyarország versenyt a városok kategóriájában, majd a nemzetközi megméretésen ezüstérmet kapott. A felkészülésben a kertbarátok is részt vettek, felejtethetlen, amikor a zsűri érkezése előtti napon késő estebe nyúlóan virágokat ültettünk a Pollack Mihály utcában. A programjaink sorában elsőként az adventi kiállítás és a növénybörze jelentek meg, éveken át szerveztük ezeket. Kezdeményezői voltunk az adventi gyertyagyújtásnak, ami aztán az önkormányzattal közös szervezés lett, és betlehemet is készítettünk a városháza előtti térre. Szerveztünk Nyitott kertek programot a lakosságnak, ismeretterjesztő előadássorozattunk Tavasváró esték címmel évek óta megy, az ideire már két februári előadás le van kötve, és kedvelt a lakosság körében a Tök jó napunk, ahol tökkompozícióinkat állítjuk ki,

van vásár, zsíroskenyérparti, korábban kulturális műsor is színesítette, és alkotópályázat is a része volt. A legutóbb életre hívott programunk a Tavaszi kerti séták, aminek keretében egymás kertjét vesszük górcső alá, de bárki csatlakozhat hozzánk. A koronavírus-járvány miatt ezt átalakítottuk virtuálissá: a kertjeinket közösségi oldalunkon mutattuk meg. Ez az időszak hozta, hogy szabadtéri installációkat készítettünk a Tancsics Mihály utcai körforgalomnál és az Atom téren, hogy egy kis örömet okozunk a lakosságnak. Nem hiányozhatunk a Város napja rendezvényről, ott voltunk a városi nyugdíjas sportnapokon, és el ne felejtsem, hogy kertészlegény tagjaink győztes halászléfőzők. Egyesületünk önkéntes virágosítási, kertészeti munkákat is végez a városban. Minden jelentős nemzetközi és hazai virágkiállításra ellátogattunk már, jártunk arborétumokban, megismertünk védett természeti területeket, tapasztalatainkat pedig igyekszünk a magunk és a város javára fordítani. Jó a kapcsolatunk más civil szervezetekkel és az önkormányzattal, a szakbizottsági pályázatokon rendre sikeresen szerepelünk. Még nagyon hosszan lehetne mesélni huszonöt év történéseit, amelyből az első húszét a 2018-ban megjelent Aki a virágot szereti/20 éves a Paksi Kertbarátok Egyesülete című kötetünk összefoglalja. Szeretnénk folytatni a munkát.

Kohl Gyöngyi

A hosszú életre nincs jó recept

Kilencvenötödik születésnapja alkalmából köszöntötte Eiler Jánosné, született Hoffmann Katalint a város nevében Szabó Péter polgármester még decemberben. Kati néni tősgyökeres paksi sváb családba született. Hatan voltak testvérek, három fiú és három lány. Kati néni a Kossuth Lajos utcai evangélikus iskolában tanult. A szülei gazdálkodtak, ő tizennégy évesen kezdett el dolgozni a családi földeken. Megélte az oroszok bejövetelét, és a kemény 1950-es éveket, végül a családi földekkel beléptek a téeszbe. 1960-tól a kertészeti részlegnél dolgozott, későbbi nevén a Dunamenti Mgtsz.-nél. Szeretett ott dolgozni, jó közösséget alkottak a munkatársakkal. 1982-ben vonult nyugállományba. Eiler Jánossal 1948-ban házasodtak össze, majd 1955-ben költöztek saját házába a Temető utcában. Egy lányuk született, aki szintén Katalin. Férje a konzervgyárban dolgozott, a szállításnál volt csoportvezető, 1995-ben hunyt el. A ház körül mindig tartottak baromfit, malacokat, és volt egy telkük is kis szőlővel, hétvégi házikóval. Kati néni ma már csak az udvaron tesz-vesz, de korát meghazudtoló egészséggel és szellemi frissességgel éli a mindennapokat lánya

Fotó: Babai István

féltő gondoskodása mellett. Két lányunokája van és három dédunokája, két lány és egy fiú, de ők már nem Pakson laknak. Érdeklődik a világ dolgai iránt, olvas (Nők Lapja, Paksi Hírnök, Híd evangélikus magazin) és tévét néz. A kilencvenedik születésnapjára nem kérte a városi köszöntést, most viszont

úgy gondolta, hogy a kilencvenötödikre már igen. Szerinte jó recept nincs a hosszú életre, de szerencsésen elkerülték a betegségek, és úgy gondolja, hogy jó géneket örökölt, mert többen is magas kort éltek meg a családjában.

-kgy-

Pető Zente az első baba 2023-ban

Fotó: magánarchívum

Pető Zente lett az idei év első paksi újszülöttje. A kisfiú január 2-án 12 óra 35 perckor, a szekszárdi Balassa János kórházban jött világra, pár nappal korábban a vártnál, császármetszéssel, 3550 gramm súllyal és 55 centiméter hosszúsággal. Zente első gyermek a családban, szülei Pető-Vass Noémi és Pető József. Elmondásuk szerint a várandósság első két trimesztere problémamentesen zajlott, majd adódott néhány „meglepetés”, de dr. Varga József osztályvezető főorvos, valamint a kórház dolgozói szakértelmének és gondoskodásának hála minden rendben zajlott. Az édesapa is jelen volt a szülésnél. Úgy érzik, azóta minden napjuk nagy boldogságban telik. A fiatalokat a nagyszülők segítik ezekben a napokban, az édesapa munkahelye pedig lehetővé teszi, hogy januárban minden napot együtt tölthessen a család. Pető-Vass Noémi a Medicover Zrt. paksi klinikáján dolgozik, Pető József pedig a Yettel Magyarország Zrt. B2C Sales Igazgatósága délnyugati régiója egyik területének vezetőjeként. Ő tősgyökeres paksi, feleségével 2021 ősze óta élnek itt együtt.

-emma-

Kulturális kavalkád 2022-ben

Számos kulturális rendezvényen vehetett részt a lakosság 2022-ben az önkormányzat, valamint intézmények, civil szervezetek jóvoltából. Ezekből adunk visszatekintést a teljesség igénye nélkül.

Megalakulásának 15. évfordulóját ünnepelte tavaly év elején a Csámpai Country Road Club. Ebből az alkalomból január 29-én nagyszabású születésnap rendezvényt tartottak a Csegey Dénes Kulturális Központ nagyklubjában, ahova táncos barátait hívták meg az ország minden részéből. Születésnap meglepetésként egy százszeletes torta készült. 2022 a kézimunka és képzőművészeti kiállítások éve volt az Atomerőmű Nyugdíjasklub Egyesület számára. A kiállítássorozatban kilenc tárlatot szerveztek székhelyükön, minden alkalommal két-három klubtag alkotásait láthatta a közönség.

A Csillag Show-tánc Egyesület által szervezett nemzetközi táncversenyre is várták az érdeklődőket 2022-ben. A kétnapos rendezvényen mintegy 340 produkciót mutatott be több mint ezer versenyző, akik három kategóriában – profitól az amatőrig – mérhetők meg magukat.

Tízéves lett 2022-ben az Atomenergetikai Múzeum. A jubileumot négynapos rendezvénysorozattal ünnepelte az intézmény. A sorozat nyitányaként a Torma Dóra által szerkesztett *A Pónya-visszaemlékezések* című könyv beszelgetéssel egybekötött bemutatójára várták az érdeklődőket március 21-én a kulturális központba. Az atomerőmű egykori vezérigazgatójával Kovács Balázs beszélgetett.

Vastapsot kapott a közönségtől a Tűzvirág Táncegyüttes a premier-előadásán, amelyet

Fotók: Babai István, Molnár Gyula, Szép Zsóka, TelePaks

két esten is bemutattak a Csegey Dénes Kulturális Központban. Az első felvonás hagyományos néptáncokra épült *Forgatag* címmel, a második felvonásban pedig a *Ludas Matyi* táncszínházi feldolgozását mutatta be az együttes.

Két év pandémia miatti kihagyás után ismét bemutatkozhatott a nagyközönség előtt a Paksi Sportegyesület Ritmikus Gimnasztika Szakosztálya. A mintegy hatvan sportolót magában foglaló szakosztály májusi gáláján valamennyi sportolójuk megmutathatta tudását.

Az elmúlt két esztendőben nem tudták megrendezni a német nemzetiségi napot sem a koronavírus-járvány miatt, így a tavalyit talán a megszokottnál is nagyobb várakozás előzte meg májusban. A Táncsics parkban

megtartott nagy múltú rendezvény keretében adták át a Paksi Német Nemzetiségi Önkormányzat által alapított Arany Rozmaring díjat, illetve megünnepelték a Roger Schilling Fúvószenekar alapításának harmincadik évfordulóját.

A Város napja kulturális kavalkád felvonulással, kulturális egyesületek, csoportok és zenekarok fellépésével zajlott, volt halászléfőző verseny és a Halott Pénz adott koncertet. A megelőző napon *Paks hangban és képen* címmel helyi, illetve helyi kötődésű zenekarok léptek fel, illetve helyi fotósok kiállítását tekinthették meg az érdeklődők.

Tanévzáró gálaműsort tartott a Tehetség Alapfokú Művészeti Iskola májusban a kulturális központban. A nagyszabású rendezvényen felléptek az iskola csoportjai, néptáncos, balett- és modern tánc tanzakos növendékei, a néptáncosokat a Kó-Pé Zenekar kísérte. Az iskolának mintegy kilencszáz növendéke van, Pakstól Budapestig.

A Paksi Twirling és Botforgató Kulturális és Sport Egyesület és az ESZI DSE twirling szakosztálya is megtartotta tanévzáró gálaműsorát júniusban. A Csegey kulturális központban ötvenöten léptek színpadra különböző koreográfiákkal. Több korosztály is megmutatta tudását, a produkciók között szerepelt egyéni, csoportos és pomponos szám egyaránt.

Pakson koncerteztek a Pannon Filharmonikusok a Tér-Zene program keretében, az Erzsébet Nagy Szálló teraszán június 20-án. A 210 éves pécsi együttes másfél évtizede a magyar zenei élet meghatározó művészeti társulata, a nemzeti zenekari cím birtokosa. ➔

☛ Paksi interaktív koncertjükre elhozták a klasszikus zeneirodalom remekeit. Az egy évet felölelő és harminc koncertet kínáló *Tér-Zene* sorozat megvalósítására sikeresen pályázott az önkormányzat még 2021-ben, a koncertsorozat 2022-ben folytatódott. A koncerteket minden esetben szabadtérre tervezték, az előadók palettáján megjelentek helyi és vendégelőadók egyaránt. Pakson koncertezett mások mellett a Budapest Jazz Orchestra, Gryllus Vilmos és az Elek István Quartet is.

Jubileumot ünnepelt 2022-ben a Paks Városi Vegyeskar. Megalakulásának 45. évfordulója alkalmából ünnepi koncertet tartott a kórus június 25-én a Jézus Szíve katolikus templomban. A Babenycz László vezette kar népdalokat, filmzenéket és klasszikus zeneműveket adott elő, vendégük volt a Szekszárdi Kamarazenekar.

Ötven koncert, negyven fellépő, harmincadik évforduló – ezek a számok jellemezték a tavalyi Nemzetközi Gastroblues Fesztivált. A többnapos rendezvényre ismert zenei előadók érkeztek a városba. A zenei maratonra több mint hatezren voltak kíváncsiak. Az évforduló alkalmából a megszokottak mellett jubileumi kiadványok is készültek, amelyeket decemberben mutattak be.

Negyedik alkalommal várták a zenekedvelőket a Komolyzenei Koncert rendezvényre Pakson. A július 27-i programon Pitti Katalin és Berkes János operaénekesek ejtették ámulatba a közönséget.

Nagyszabású nyitókoncerttel indult a 7. Nemzetközi Fúvós Napok Fesztivál augusztus 22-én a Csengey kulturális központban. A fesztivál programjai fúvószenekarok fellépésével, térzenekoncertekkel Pakson, Dunaföldváron, Kalocsán, Madocsán, Gerjenben és Duna-szentgyörgyön zajlottak egy héten át.

Szeptember közepén rendezte meg a Csengey kulturális központ a Paksi BorBála rendez-

vénysorozatot az ASE sportcsarnok melletti területen szalmabálából kialakított szabadtéri színházban. Az eseményt, amelynek keretében gyermek- és színházi programok, koncertek zajlottak, Paksi Borbála szociológus nyitotta meg.

Tízéves lett a Kincskereső Gyermekkönyvtár, amely alkalmából születésnap ünnepséget tartottak szeptember 10-én az intézmény munkatársai. Az Ökocsiga Játsszoház közreműködésével megvalósított játékos, szórakoztató programokat, kézműves foglalkozásokat Gryllus Vilmos fellépése színesítette.

A szépkorúakat köszöntötte Szabó Péter, Paks polgármestere október elején a Csengey Dénes Kulturális Központban. A városban hosszú ideje hagyomány, hogy az idősök világnapja alkalmából különböző programokon vehetnek részt az ünnepek. Idén Gergely Róbert szórakoztatta a közönséget *Szécsi Pál emlékkoncert* című estjével.

Huszonötödik alkalommal rendezték meg Pakson az Országos Amatőr Pop-Rock-Jazz

Fesztivált november 12-én. A Csengey Dénes Kulturális Központban tizenegy zenekar mérte össze tudását, a produkciókat rangos szakmai zsűri értékelte. A fesztivált a Lunda zenekar nyerte, amely így továbbjutott a budapesti *Öröm a Zene* tehetségkutató döntőjébe.

Két év kihagyás után ismét megtartotta Adventi Hangversenyét a Pro Artis Alapfokú Művészeti Iskola december 15-én. Az eseményen megtelt érdeklődővel a kulturális központ színházterme. Az esten az intézmény valamennyi diákja fellépett, a zene mellett a balett is megjelent a műsorpalettán.

Az év utolsó hónapjaira *Kultúrmozorzsák* címmel hirdetett programot a Csengey Dénes Kulturális Központ. A több alkalmat magában foglaló sorozatban gyermek- és ismeretterjesztő rendezvényekre várták az érdeklődőket. Az adventi udvar, ahol helyi kézművesek, kereskedők kínálták portékáikat, három héten át tartott nyitva. A Paksi Advent keretében a kulturális központ előtti téren fellépett Tábori Emese és a Berek Brothers, a Pro Artis Alapfokú Művészeti Iskola és a Vetővirág Népzenei Együttes, Kuna Vali és zenekara, Kovács Aliz, a Paksi Városi Nyugdíjasklub és a paksi evangélikus gyülekezet kórusa, Gyulai István, valamint a Paksi Városi Vegyeskar. A központ előterében Feil József fafaragó alkotásaiból rendezett be betlehemet a Paksi Kertbarátok Egyesülete. A színházteremben az *Advent a Hargitán* című színházi előadást lehetett megtekinteni. A Csengey kulturális központban gyűjtötták meg vasárnaponként a gyertyákat az adventi koszorún, az első Leber Ferenc alpolgármester, a második Süli János országgyűlési képviselő, a harmadikat Szántó Zoltán alpolgármester és a negyediket Szabó Péter polgármester. A vasárnapokon a fellépők között volt a Sisha Café zenekar, a Dirty Sleepers, László Boldizsár és Nánási Helga, Dorogi Péter, Tibes és Oláh Gergő.

Sólya Emma

Az eltűnt városkép nyomában

Az utolsó paksi zsidó család története 1. rész

A Fő utca 11-es számú épülete is egy jellegzetes régi zsidó ház volt a Duna utcával majdnem szemközt. Fedett udvarra nyíló hatalmas vastag kapuja és utcára nyíló üzlethelyiségei arról tanúskodnak, hogy egykori tulajdonosai is tehetős emberek voltak. A hátsó traktus állítólag 1848-ban épült, az utcai részt, a hagyományos háromszoba-ámbitusos polgári házat pedig 1912-ben építtette a veszprémi születésű Schossberger Lipót (1856–1934) vegyeskereskedő, a paksi statusquó hitközség társelnöke és paksi neje, Fischl Janka (1870–1944). A tágas és magas szobákat szinte a mennyezetig érő vastag faajtók kötötték össze, a tiszteletet parancsoló helyiségek, ha beszélni tudnának, az itt lakók több évtizednyi keserűségéről mesélhetnének. A családjában, Janka mellett egyik fiuk, Schossberger Miklós (1907–1944), annak felesége és László nevű gyermekük (1935–1944) Auschwitzban odavesztek. Az idősebb fiuk, Schossberger Zsigmond (1893–1943) az 1920-as évek derekán házasodott, elvette a dunapentelei születésű Deutsch Teréziát (1902–2005). Őt második férje után Pakson mindenki csak Lövei néniként ismerte, de a kronológiát betartva majd csak a második résztől említem így. Teri néni 1902-ben született a mai Dunaújváros elődjének számító Dunapentelén egy tízgyermekes, spanyol gyökerű zsidó családban. Ennek ellenére anyai ágon már volt paksi kötődése. Nagypapa, Adler Sándor (1843–1894) a paksi statusquó hitközség első rabbija volt, aki művelt emberként jól beszélt magyarul, németül és franciául, és Kossuth-ruhában járt az akkori divat szerint. A temetőben a fal melletti első sorban van eltemetve a többi híres paksi rab-

Fotó: magánarchívum

Schossberger Livia édesanyjával, Schossberger Zsigmondnéval (1948)

bi mellett. Nyolc gyermekük érte meg a felnőttkort. Büszke volt legidősebb fiára, Adler Illésre, aki volt félegyházi rabbi, később óbudai, majd pesti főrabbi lett. Kisebbik fia, Ignác Békés-gyulára került főrabbinak. Egyik lánya, Adler Mária, akinek férje később dr. Scheiber Lajos pesti rabbi lett, fiuk, dr. Scheiber Sándor (1913–1985) rabbi pedig a neológ zsidóság kiemelkedő alakja lett, Teri nénivel így unokatestvérek voltak. Egy másik lánya, Deutschné Adler Regina (1872–1944) volt Teri néni édesanyja. Paksra kerülése után édesapja, Deutsch Zsigmond (1867–1938) nyersbőrkereskedő és családja Dunapentelén maradtak, de a háborút már csak édesanyja élte meg, őt a borzalmak idején innen hurcolták Székesfehérvárra, majd szállították volna Auschwitzba, de még a vagonban meghalt, így Kassánál, ahol a magyaroktól átvették a transzportot, a németek kitették a holtestét. Teri néni tehát már ismerte a várost, de hivatalosan 1927-ben került Paksra, amikor idejött feleségül a Fő utca 11. számú Schossberger-házba. Schossberger Zsigmond textilkereskedést vezetett a családi üzlethelyiségben. Ez is olyan bolt volt, hogy amikor be-

zárták az üzletet, a helyiségből nyíló ajtón át lehetett belépni a családi lakrészbe. Ahogy unokája, Fülöp Tamás mondta:

„A Schossberger nagypapa egy tiszteletben álló paksi rövidáru kereskedő volt, nem gazdag, de nem is szegény, nagymamával szépen nevelték a három gyermeküket, és megtehették, hogy például felmentek Pestre ebédlő bútort vásárolni a nagy házba.”

Sajnos Zsigmond még 50 éves kora előtt, 1943 decemberében váratlanul meghalt vérmérgezésben a budapesti Zsidó Szeretőkórházban, 1944. januárban temették el, a paksi zsidó temető végében nyugszik. Az akkori főutca, a mai Dózsa György út, illetve a zsinagógát körülvevő utcák nagy részének épületeit zsidó családok lakták. A paksi zsidóság nagyon jól kijött keresztény honfitársaival, soha nem volt köztük semmiféle probléma. A jó viszonyra utalva mesélte Teri néni:

„Nekem itt Pakson akkor már volt egy tizenöt és egy tizenhárom éves fiam. Nagyszerű tanulók voltak, még a katolikus lelkészek is meglátogattak ben-

nünket, mondván, hogy legyünk nagyon büszkék a gyermekeinkre.”

Így érte a deportálás 1944 nyarán özv. Schossberger Zsigmondné Deutsch Terézt három félárva gyermekével: Líviával, Sándorral és Imrével:

„A Villany utcában kialakított gettóban nem csak paksiak voltak, ide hoztak szekszárdi és dunaföldvári deportáltakat is, s végül 1944. július 5-én útnak indítottak bennünket a paksi vasútállomásra, innen pedig Auschwitzba. Mindenki vihetett magával egy tíz kilogrammos csomagot. Voltak köztünk orvosok, ügyvédek, neves emberek. A hatóság képviselői azt mondták nekünk, hogy csupán munkára visznek bennünket, így eleinte mit sem sejtve, egész éjszaka lepedőket festettünk, varrtunk, hogy legyen munkaruhánk. Hozták hozzám az értékeiket, hogy tegyem el őket, én még fiatal vagyok. Mondtam, hogy én nem tudok mit kezdeni velük. Volt egy ölitères tejeskannám, tele lekvárral, abba süllyesztettük a nyakláncokat meg a karkötőket, fülbevalókat. Auschwitzba érkezve azonban semmit nem vihattunk magunkkal a vagonokból, így az ékszerek odavesztek. Velem volt a tizenhat éves lányom is. Minket a 31-es blokkban helyeztek el. [...] Az én kislányom nagyon félős volt, mégis sikerült valahogy összebarátkoznia a német felügyelő kislányokkal, azt hiszem, nekik köszönhetette az életét, mentették, amennyire csak lehetett.” (Paksi Hírnök, 1997.09.26., 10.o.)

Folytatjuk!

dr. Hanol János

A Paksi Atomerőmű Vállalat készülve az erőmű akkori, 1988-as bővítésére, és emlékezve az 1–4. blokk terveinek minőségére, szeretett volna felkészülni a műszaki tervek minél hatékonyabb felülvizsgálatára, számítógépes eszközök segítségével történő feldolgozására. E célból beszerezte a Phoenix fantázianevelő szoftvert, amelyet TPA típusú szerveren és Tetronix terminálokon futtatott. Látszólag egyszerűnek tűnt a dolog. Mint kiderült, ez a környezet megfelelő volt ugyan adatcsomagok áramoltatására, viszont a grafikus csomagokkal nehezen birkózott meg. A probléma kiküszöbölésére szereztek be az SGI Indy munkaállomásokat és szerverként az Indigo 2 gépet, amelyet később az Origin 2000 váltott fel. Közben az erőműbővítés lekerült a napirendről, és a vállalat vezetése úgy döntött, hogy a meglévő (akkori) csúcstechnológiát az 1–4. blokk terveinek ellenőrzésére, javítására használja fel. A Silicon Graphics Inc. egy nagy amerikai, számítástechnikai eszközöket gyártó cég volt, amely számítógépes hardvert és szoftvert is gyártott. A kaliforniai Mountain View-ban 1981 novemberében Jim Clark alapította, eredeti piacát a 3D-s grafikus számítógépes munkaállomások képezték, de termékei, stratégiái és piaci pozíciói az idő múlásával

Tárgy/ történet

jelentősen fejlődtek. A Silicon Graphics gépeiben levő MIPS-architektúrájú processzor, a grafikus kártya az Indy gépekhez kifejlesztett Irix operációs rendszerrel megtámogatva mind grafikus munkához, mind mérnöki tervezéshez kiváló eszköznek bizonyult. Ezen a gépen már az erőmű gépészeti rendszereinek háromdimenziós modellezését is meg lehetett kezdeni. Csak néhány adatot erről a számomra csodálatos masináról: az Indy a kor egyik legkisebb gépe. A ház egy jelenkori kis asztali PC-hez hasonlítható, de egy nagy CRT-monitor alá tervezték. A multimédiás felhasználásra tervezett Indy analóg és digitális I/O-t, 6 csatornás digitális hangfeldolgozást, SCSI-t,

valamint kompozit- és S-Video-bemeneteket tartalmaz. ISDN- és ethernetportokkal rendelkezik. Hangszóróbemenet és fejhallgatókimenet mellett 3D-s szemüveg csatlakoztatására is van lehetőség. Ez az első számítógép, amelynek tartozéka a videokamera. A kamera a mellékelt szoftverrel használható volt videokonferenciára, videószerkesztésre vagy videó-e-mailre. R4000, R4400, R4600 vagy R5000 processzorral szállították, a frekvenciája 100 MHz, a memória 16 vagy 32 MB (legfeljebb 256 MB) lehetett. Három grafikus alrendszer készült az Indy számára: 8 bites XL, 24 bites XL és 24 bites XZ. Ne felejtsük el, mindez 1993-ban volt. A Paksi Atomerőműben a villamos áramútervek, az elosztók egyvonalas sémái és a gépész technológiai sémák feldolgozásában, karbantartásában, valamint tervezésében játszott jelentős szerepet. Támogatta a gépész 3D-s modellezést. Emlékezetem szerint mi ezt a „felállást” 2014-ig használtuk. Érdekességképpen megjegyzem, hogy több rajzfilm készítésében is részt vett, többek között e gép segítségével készült a TOY Story. Az Indy gyártását 1997. június 30-án, a támogatását pedig 2011. december 31-én fejezték be. Tudására jellemző, hogy eBayen még mindig vásárolható.

Bakó Tibor

Sokan adtak vért

Megtartották az idei első paksi véradást a Magyar Vöröskereszt Tolna Vármegyei Szervezete szervezésében január 5-én a Csegey Dénes Kulturális Központban. Gulyás Katalin, a Magyar Vöröskereszt Tolna Vármegyei Szervezetének elnöke azt mondta, hogy Tolnában megfelelő volt a véradási kedv 2022-ben, és a paksi járás területén is magas volt a véradók száma. Utóbbi esetében az éves terv 2585 fő volt, és 2508-an jelentek meg a meghirdetett 47 véradási alkalom valamelyikén. Pakson a városi véradásokon ennél is

jobb volt az arány, hiszen 916 volt a 2022-es terv, és 1028-an nyújtották a karjukat. A jó arányszámok oka Gulyás Katalin szerint az, hogy Pakson nagyon sok egészséges fiatal lakik. A szakemberek bíznak abban, hogy még többen felismerik a véradás fontosságát, és elmennek a meghirdetett alkalomra. Az elmúlt évben is köszöntötték a többszörös véradókat, a Szekszárdon megtartott ünnepségre azokat hívták meg, akik 25, 50, 75, 100, 150 alkalommal adtak vért, a paksi területről 25 véradót.

-se-

Fotó: Szép Zsóka

MÜLL-PATRIK TEMETKEZÉS

Irodavezető: Müller Pálné

7030 Paks, Szent István tér 7.

Tel.: 75/310-698, 75/314-597

Paks Fehérvári és Kálvária u. temetőgondnokság:
75/310-698

ÜGYELET: 0-24h Tel.: (30) 947-6346 • (30) 929-5609

Paksi SE és Paksi FC 2022-ben

Az előző években az edzésekre, a versenyekre a koronavírus miatti tiltások, korlátozások közepette került sor. Az élet visszatért a rendes kerékvágásba, de hatásai érezhetők voltak 2022-ben is. Balog Judit ügyvezetőt az elmúlt év eredményeiről, az előttük álló feladatokról, kihívásokról kérdeztük.

– Elmondható, hogy a pandémia elmúltával a sportágak edzései, versenyei visszatértek a rendes kerékvágásba?

– Az elmúlt évben már minden szakosztály normál menetrendben tudott működni, az edzések és a különböző versenyek, mérkőzések is megtartásra kerültek.

– Mennyi most az igazolt versenyzők száma, történt-e lemorzsolódás az előző években a szigorú járványügyi előírások miatt?

– Sajnos a pandémiás szabályok a teremsportágakat erősen megviselték, hiszen az általuk használt tornatermekbe sokáig nem mehettek be, így várható volt, hogy lesz lemorzsolódás, dacára annak, hogy az edzők folyamatosan feladatokat láttak el a sportolókat, valamint szabadtéri edzéseket is tartottak. Ezért aztán 2022 az újraépítés éve volt ezekben a sportágakban. A jelenlegi létszám 303, ami csak néhány fővel marad el a 2020-as év elejétől.

– Kielégítő a létesítményhelyzet a teremsportok (ökölvívás, karate, ritmikus gimnasztika) művelőinek?

– Az ökölvívók számára a Kossuth Lajos utcában bérlünk évek óta termet, míg a karate- és az RG szakosztályok bérelt bázisa a Deák Ferenc Általános Iskola tornaterme. Sajnos az utóbbiaknak nem tudunk külön termet biztosítani, így a fél teremben, egymás mellett zajló edzések sokszor nem ideálisak egyik szakosztálynak sem, de még mindig jobb, mintha semmi nem lenne.

– Milyen eredményeket értek el a szakosztályok versenyzői? Elégedett, történt fejlődés?

– Ritmikus gimnasztikázóink számtalan arany és ezüst minősítéssel, valamint első és második helyezésekkel tértek haza a különböző versenyekről mind csapatban, mind egyéniben, ami rendkívül fontos volt a hosszú versenymentes időszak után egyesületi és az egyé-

Fotó: Szaftenauer Ferenc/archív

nek szintjén egyaránt. Ökölvívó-szakosztályunk esetében is számos éremmel büszkélkedhettünk az év folyamán, és látható, hogy ismét egyre többen húznak bokszesztyűt még a lányok közül is. A tájfutóink szinte minden hétvégén rajthoz álltak az ország különböző pontjain, és szállították az érmes helyezéseket. Örömmel tapasztaljuk, hogy egyre több kisiskolás húz tájfutócipőt, de a negyvenes, ötvenes korosztályban is indítunk versenyzőket. Teniszszakosztályunkban 2022-ben megkezdtük az átszervezéseket, és ma már egy főállású vezetőedző koordinálja a szakosztályban működő edzők munkáját, szervezi a szakosztály mindennapjait.

– Milyen év áll a Paksi FC NB I-es labdarúgócsapata mögött? Hogyan haladnak tovább 2023-ban?

– Nagyon szép évünk volt, hiszen Magyar Kupa döntőbe jutottunk a nyáron, a csapat az első hatban végzett a tabellán és jelenleg is tartja ezt a helyezést. Természetesen nagy a konkurencia, minden évben nehéz megtartani az NB I-es tagságot, de ezért dolgozunk továbbra is.

– Milyen volt a 2022-es esztendő az utánpótlás, az NB III.-as labdarúgás és a női labdarúgás területén?

– Az utánpótlásunk és az NB III.-as csapatunk ebben az évben is bizonyított, U16-os, U17-es korosztályunk bent maradt a kiemelt csoportban akadémiákat megelőzve. Az NB III.-as csapatunk sok fiatal játékosal a középmezőnyben szerepel. Női csapataink is hozták az

elvárt eredményeket, a fiúkhöz hasonlóan ott is sok fiatal, tehetséges játékos pallérozódik. Női utánpótlás labdarúgóink közül az U14-es korosztályt kell kiemelni, akik a tabella második helyén várják a tavaszi folytatást, U16-os és U19-es csapatunk pedig egyaránt a hatodik helyen telet. Korosztályos válogatottakba több játékost delegáltunk. Összefoglalva a Paksi FC utánpótlása biztosított.

– Hogy érinti az energiaválság a szakosztályokat, ki tudja gazdálkodni a megnőtt rezsiköltségeket, ideértve a futballklubot is?

– A gazdasági válság rendkívül érzékenyen érinti az egész egyesületet. A versenyzők utaztatása, szállásköltsége, az edzőkörülmények biztosításának költségei lényegesen megemelkedtek az év elejéhez képest. A tervezett támogatásokat az év második felére már nem kaptuk meg, amit csak annak köszönhetően tudtunk átvészelni, hogy a pandémiás időszakban az elmaradt versenyeken tudtunk spórolni. A rezsiköltségek többszörösükre emelkedtek az energiaválság miatt. A létesítmények üzemeltetésén a tél folyamán igyekeztünk spórolni, a fűtést a stadionban erőteljesen lekorlátoztuk, és az is csak az irodákban és néhány öltözőben megy. Amennyiben 2023-ban nem kapunk támogatást, akkor azt már valószínűleg nem bírja ki az egyesület, szakosztályok szűnhetnek meg, az egyesület léte is veszélybe kerülhet.

– Elégedett a 2022-es évvel, vagy van hiányérzete?

– Ha azt nézem, hogy a pandémiás időszakot követően ismét normális körülmények között tudtak sportolóink működni, a létszámot sikerült visszatornáznai a korábbi szintre, és számtalan szép versenyeredményt elérni a gazdasági nehézségek ellenére, akkor azt gondolom, hogy igen, elégedettek lehetünk.

– Mit vár az idei évtől?

– Bízom benne, hogy az anyagi helyzet stabilizálódik, tovább tud működni a PSE és a sportolóink a jövőben is öregbíthetik az egyesület és Paks város hírnevét, valamint a nem versenyszerűen sportoló tagoknak is biztosítani tudjuk az egészséges életmódhoz, sporthoz való hozzáférést.

Kovács J.

PAKSI HALÁSZCSÁRDA

Kibővült halászcárdánk – felújított panorámás terasszal – vállalja rendezvények szervezését akár 150 főig.

Családi ünnepségek, keresztelő, ballagás, lakodalom, vállalati ünnepségek teljes lebonyolítását kitelepüléssel is.

Szakács- és felszolgálótanulók jelentkezését várjuk gyakorlati képzésre.

Telefon: 06-75/311-272, 06-30/936-0696

E-mail: dunakomlod.halaszcarda@t-online.hu

Az Atomerőmű SE 2022-es éve

Számos szép eredményt ért el az Atomerőmű SE sportolói 2022-ben és épül az egyesület új sportlétesítménye. Az elmúlt évet dr. Kovács Antal az egyesület elnöke értékelte a Paksi Hírnöknek.

– A pandémiás években többször is elhangzott, hogy nagyon fontos megtartani a sportolókat. Sikert ért ez a klubnak?

– Ebből a szempontból jól sikerült a tavalyi évünk is. Azok a létszámok, amelyek a gyerekfociban, kosárlabdában, dzsúdóban, kajak-kenuban, sakkban jellemzik az egyesületünket, kifejezetten jók voltak 2022-ben is. Ezekben a korosztályokban nagyon sok magyar bajnoki címet sikerült szerezni. Sajnos a dzsúdónál van két korosztályunk, ami kissé lyukas, de ott van az U16 és az U17, ahol már vannak ob érmeseink és válogatott kerettagjaink, és onnan lefele minden korosztályban széles a merítési lehetőség és jó versenyzőink vannak. Több sportágban vannak válogatottjaink, komoly áttörés lehet kajak-kenuban, ahol több fiatal versenyzőnk már felnőtt világbajnokságon is bemutatkozhatott, és az U23-as korosztályban is nagyon erős csapattal tudtunk készülni. Ez azt mutatja, hogy itt már olyan potenciál van, hogy a két év múlva sorra kerülő olimpián már többen is részt vehetnek. Bedecs Ferenc a klubban végzett munkája mellett az U23-as szövetségi edzői posztot is megkapta. Kiemelném, hogy kosárlabdában az U16-os korosztály a második helyen végzett a bajnokságban, és három paksi játékos szerepel az ifjúsági válogatottban, ami nagyon komoly eredmény.

– Mi a helyzet a felnőtteknél?

– Kiszli Vanda, ahogy tőle már megszoktuk, hozta az aranyakat a maratoni világversenyekről. A síkvízi szakágban Pupp Noémi a felnőttek között is odaért, kajak egyesben, 1000 méteren lett Európa-bajnok. Már az élbolyban van,

Fotó: Szaffenauer Ferenc/archív

ahogy fejlődik, erősödik, benne is nagy lehetőségek vannak. A kajak-kenu szakosztálynak ez az éve nagyon jól sikerült. Dzsúdóban Pupp Réka volt világgranglista vezető is. Sajnos a világbajnokság nem úgy sikerült neki, ahogy szeretne volna, de a mesteron elért bronzérem nagyon sokat ér. Jelenleg második a világgranglistán, nagyon jó úton halad. Azon kell dolgozniuk, hogy a világversenyeken potenciális érmesélyesként tudjon tatamira lépni, és amit ki tud hozni magából, azt hozza is ki. Cirjenics Miklós keményen edz, reméljük, eldönti, hogy felszívja-e magát még egy utolsó nagy menetre.

– Mi a helyzet a dzsúdóteremmel?

– Nagyon kell már az új terem, azok a körülmények, amik között jelenleg dolgoznak az edzők és versenyzők, az nem 21. századi. Nagyon nehéz megoldani, hogy több helyszínen, több korosztállyal dolgozzunk egyszerre. Úgy beosztani az edzőtermeket, hogy az mindenkinek jó legyen, nem egyszerű. Ez minden korosztályváltásnál lemorzsolódást okoz, mert más helyszínre, más edzőhöz kell menni. Valószínű, hogy a 2023-as év legnagyobb eseménye az lesz, amikor megkapjuk az új termünket, és végre olyan körülmények között tudunk edzeni, ahol kicsik és nagyok együtt vannak. Az iskoláknak, diákoknak ideális időpontokban tudunk majd edzéseket tartani, és nem

akkor, amikor éppen felszabadul valahol hely.

– Mi a helyzet a férfi kosárlabdával?

– A város egyik sikersportága a férfi kosárlabda, ami az elmúlt években nem úgy teljesített, ahogy azt a szurkolók elvárják. Az előző bajnoki szezon a kosárlabda szempontjából különleges volt, története során először a kiesés elkerüléséért küzdött a csapat. Nagyon nehéz év volt, ami baj előfordulhatott, az előfordult. Az évtizedek óta húzódo sportcsarnokfelújítás miatt idegenbe, Szekszárdra kellett járnia a csapatnak. Gulyás Róbert átvette a szakosztály irányítását és rögtön válságmenedzselésbe kezdett, azt gondolom, hogy megtalálta a helyét, tele van energiával, és nagyon kitartóan menedzseli a csapatot. Nemrég létrehoztunk egy három fős szakosztályvezetést azért, mert sok a feladat és hirtelen kell megfelelő döntéseket hozni. A vezetőség tagjai: Bedecs Ferenc szakmai igazgató, dr. Teszler Sándor tanácsadó és Gulyás Róbert szakosztályelnök.

– Térjünk rá a tervekre. Több sportágban is regionális vezető-szerepre tör az ASE. Melyek ezek?

– Kosárlabdában a Bonyhádott is bevontuk az utánpótlás és az U23-as fiatalok játéklehetősége miatt. Ez Jan Pavlík ötlete volt, a fiatalok így az NB I/B Zöld csoportjában felnőttek ellen is játsza-

nak hétről-hétre. Szeretnénk regionális központtá válni, de ez önérből, sajnos csak önérből, nem megy. Ehhez TAO forrásokat kell szerezni. Erre azért van szükség, hogy a versenyeztetés és a játéklehetőség meglegyen a gyerekeknek, és 18 éves korukban ne hagyják abba. Kajak-kenuban is szeretnénk dedikáltan regionális központtá válni, ebben a szövetség is partner. A vízitelepen az élsport mellett a szabadidő infrastruktúra is fejlesztésre kerül, kialakítanánk túrázóknak Magyarország Kirándulópontot. Dzsúdóban magától meglesz a regionális központ, ha elkészül a csarnokunk. Van négy olyan sportág – dzsúdó, kajak-kenu, kosárlabda, sakk – amelyekben komoly szerepet tud játszani az ASE, és így most már az infrastrukturális háttér is kialakulóban van. Az edzői állományunk nagyon jó, továbbra sem az a célunk, hogy kész, kiforrott versenyzőket, „menőket” igazoljunk máshonnan. Ebben a térségben minél inkább szeretnénk a tehetséggondozást megoldani. Lehet mondani, hogy a jövő év ebből a szempontból nagyon fontos lesz, megtörténik a regionális központok kijelölése. Ha igaz, akkor az ASE csarnok felújításának második üteme is elkezdődik, vannak terveink, lépegetünk előre. Van esély arra, hogy Paks II.-vel is szorosabb együttműködés jöjjön létre.

– Kikerülhetetlen kérdés, hogy mennyire terheli meg a klubot a rezsiköltség?

– Az ASE sportcsarnok távfűtéses, és ez igaz a Paksi II. Rákóczi Ferenc Általános Iskolára is. A többi helyen mindenhol problémát jelent a fűtés. Azokon a helyeken hétvégi programokat nem tudunk csinálni, az edzések rövidebbek, hamarabb be kell zárni. Nyilván el kell fogadnunk, hogy tiszteres áron nem lehet ezeket működtetni. Próbáljuk az edzéseket azokba a csarnokokba koncentrálni, ahol a távfűtés miatt ez nem okoz problémát.

Kovács József

Növénydoktor: a szobanövényekről

Szobanövényeink egészsége és szépsége nagyon sok tényezőtől múlik. Egyrészt biztosítanunk kell számukra a megfelelő környezetet, életfeltételeket, másrészt a betegségek megelőzését. Most előbbivel foglalkozunk. Az egyik terület a vízellátás. Ha túlöntözzük a virágainkat, a víz kiszorítja a talajból a levegőt, ami a gyökerek lassú és hiányos működésével reagálnak, emellett a nedves közeg kedvez a gombák és a baktériumok felszaporodásának. A növényi szövetek lazábbak lesznek, és ezáltal kisebb lesz az ellenálló képességük. Bár az öntözés kimaradása veszélyesebb, hiszen a növény ellenálló képessége nem romlik, ugyanakkor, ha nem kap elegendő vizet, ki van téve a kiszáradás veszélyeinek. Arra is ügyelni kell, hogy milyen fényviszonyok között érzi jól magát

Fotó: pixabay.com/illusztráció

leginkább az adott szobanövény. Ha számukra megfelelő helyen vannak, ne változtassunk rajta, hiszen amint a növényt áttesz-

szük egy másik helyre, és nagyobb fényt kap, az erős fény és hő hatására a levelek perzselődnek, barnulnak és elpusztulnak.

Ha pedig kevesebb fényt éri, akkor a növény életfolyamatai lelassulnak, a színe megfakul, és sárgászöld lesz, látszólag fejlődik, de csak megnyurgul, és eldeformálódnak a levelei. A harmadik dolog, amire figyelni kell, a hő hatásai. A szobanövények nagyon érzékenyek a hőingadozásra, a gyors felmelegedés lankadást, átmeneti hervadást, virágsérülést okozhat. Ha ezt kompenzálni szeretnénk nagyobb mennyiségű vízzel, az pedig a baktériumos és gombás fertőzések melegágya lehet. A huzatot nem igazán kedvelik a szobanövények, hiszen a folyamatosan mozgó levegő hűtő, szárító hatással van rájuk. A sorozat következő részében a szobanövények betegségeiről, azok megelőzéséről lesz szó.

Komáromi Lilla
növényorvos

TEMETKEZÉS

Iroda, bemutatóterem:

*Paks, Kálvária u. 2.
(földhivatalal szemben)*

Irodavezető:

*Noszkóné Szemenyei Eszter
0620/852-1520*

Készenlét 0-24h-ig:

0630/936-3255

www.anhurtemetkezes.hu

TEIT kalocsai látogató- központ

(Kossuth Lajos utca 50.)

nyitvatartása:

H-Cs: 8-16, P: 8-12 óráig,

Ebédzünet: 12-13 óráig

Lakás eladó

Pakson a lakótelep központjában a Búzaúti utcában eladó földszinti, 3 szintes, hőszigetelt, 3 szobás, 2 fürdőszobás, 2 erkélyes, garázsos, távfűtéses lakás. 2 szoba légkondicionált. Alapterület 131 m². A lakáshoz kis kert tartozik. Bölcsőde, óvoda, iskola, üzletek 500 méterre.

Irányár: 75 millió Ft

Érdeklődni lehet:
+36/30-557-3645

PHG
Paksi Hulladékgazdálkodási
Nonprofit Kft.

**Konténerrendelés:
0630/683-9787**

TELEPAKS
MÉDIACENTRUM
WWW.TELEPAKS.NET

Nyitvatartás:

H-V: 05-20-ig

Tel: 75/315-983

20/945-0992